

SADRŽAJ

Predgovor	1
1. ELEKTRIČNE MAŠINE JEDNOSMERNE STRUJE	3
1.1. Zakonitosti rada obrtnih električnih mašina jednosmerne struje	3
1.2. Osnovni sklopovi i njihova uloga u radu mašina jednosmerne struje ...	5
1.3. Osnovne jednačine električnih mašina jednosmerne struje	9
1.4. Magnetno polje mašine jednosmerne struje	10
1.5. Generator jednosmerne struje sa nezavisnom pobudom	14
1.6. Generator jednosmerne struje sa paralelnom pobudom.....	17
1.7. Tahogenerator.....	20
1.8. Električni motori jednosmerne struje	21
1.8.1. Motor jednosmerne struje sa nezavisnom pobudom	21
1.8.2. Motor jednosmerne struje sa paralelnom pobudom	24
1.8.3. Redni motor jednosmerne struje	25
1.9. Gubici snage kod mašine jednosmerne struje i stepen korisnog dejstva	27
2. TRANSFORMATORI	31
2.1. Princip rada transformatora	32
2.2. Efektivna vrednost napona primara i sekundara transformatora	35
2.3. Vrste transformatora	36

2.3.1.	Trofazni transformatori	37
2.3.2.	Autotransformator	40
2.3.3.	Merni transformatori	42
2.3.4.	Transformatori za zavarivanje	43
2.3.5.	Transformatori za neonske cevi	45
2.4.	Režimi rada transformatora	45
2.4.1.	Transformator u praznom hodu	45
2.4.2.	Transformator u kratkom spoju	47
2.4.3.	Opterećeni transformator	49
2.5.	Izračunavanje preseka jezgra transformatora	50
2.6.	Stepen korisnog dejstva transformatora	51
2.7.	Paralelan rad transformatora	54
2.8.	Transformatori u elektronskim uređajima	54
2.9.	Ispitivanje monofaznih transformatora	55
2.10.	Kontrola i održavanje transformatora	56
3.	OBRTNE ELEKTRIČNE MAŠINE NAIZMENIČNE STRUJE	59
3.1.	Asinhronne mašine	61
	Namotani rotor	62
	Kratko spojeni rotor	62
3.2.	Principi rada asinhronog motora	63
3.3.	Režimi rada i energetski bilans asinhronne mašine	65
3.4.	Mehanička karakteristika asinhronne mašine	69
3.5.	Regulisanje brzine asinhronih motora	70
3.6.	Primena asinhronih motora	71
3.7.	Zaštita asinhronih motora	71
3.8.	Sinhronne mašine	72
	3.8.1. Sinhroni generatori	73
	3.8.2. Sinhroni motori	76
3.9.	Sinhroni kompenzatori	77
3.10.	Stepen korisnog dejstva sinhronne mašine	78
3.11.	Paralelan rad sinhronih generatora	80
3.12.	Zaštita sinhronih generatora	81
4.	ELEKTROENERGETSKI PRETVARAČI	83
4.1.	Ispravljači	85
5.	ELEKTROMOTORNI POGONI	87
5.1.	Vrste elektromotornih pogona	87
5.2.	Izbor električnih motora	88
5.3.	Snaga električnih motora u pogonu	89

6. ELEKTRIČNE INSTALACIJE	91
6.1. Podela električnih instalacija	91
6.2. Elektrotehnički propisi i standardi	93
6.3. Oprema za električne instalacije	94
6.3.1. Provodnici	94
6.3.2. Kablovi	97
6.3.3. Instalacione cevi	99
6.3.4. Osigurači	100
6.3.5. Prekidači	103
6.3.6. Relea	105
6.3.7. Elektromagnetna motorna sklopka	107
6.3.8. Razvodne table	108
6.4. Napajanje potrošača električnom energijom	109
6.5. Izvođenje električnih instalacija	111
6.6. Propisi za elektroenergetska postrojenja	112
7. ELEKTRIČNO OSVETLJENJE	113
7.1. Električni svetlosni izvori	113
7.2. Osnovni uslovi dobrog osvetljenja	119
7.3. Sistemi električnog osvetljenja	121
7.4. Zahtevi u pogledu osvetljenosti	123
7.5. Električne svetiljke	124
8. ELEKTROAGREGATI.....	127
8.1. Podela elektroagregata	127
8.2. Elementi elektroagregata	128
8.3. Priprema za rad elektroagregata	129
8.4. Neke neispravnosti u radu elektroagregata	130
8.5. Automatizovani elektroagregati	130
8.6. Održavanje elektroagregata	131
LITERATURA	133
SPISAK POJMOVA.....	135
BELEŠKA O AUTORIMA	139